

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Filosofie

Model

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Potrivit gândirii filosofului K. Popper, prin termenul *democrație* înțelegem:
 - a. posibilitatea afirmării unei libertăți totale
 - b. selecția atentă a valorilor pe baza cărora sunt promovați liderii comunităților
 - c. guvernarea celor mulți
 - d. existența unui mijloc de a evita tirania și de a limita puterea statului
2. Principiul utilității sau al *celeia mai mai fericiri*, aparține lui:
 - a. Aristotel
 - b. J. St. Mill
 - c. Imm. Kant
 - d. Fr. Nietzsche
3. Omul este considerat subiect axiologic, purtător și generator al valorilor în:
 - a. filosofia morală
 - b. teoria cunoașterii
 - c. metafilosofie
 - d. filosofia social - politică
4. Liberul arbitru reprezintă:
 - a. afirmarea libertății absolute a ființei umane
 - b. libertatea omului de a alege între mai multe posibilități
 - c. libertatea individului de a practica orice religie
 - d. libertatea omului de a nu se supune legilor nedrepte
5. Ideea potrivit căreia fericirea poate fi obținută prin activitatea rațională a sufletului, conformă cu virtutea, este specifică eticii:
 - a. utilitariste
 - b. eudaimoniste
 - c. hedoniste
 - d. deontologice
6. Dreptatea procedurală se referă la:
 - a. repararea nedreptăților și recompensarea celui care a fost prejudiciat
 - b. repartizarea bunurilor și îndatoririlor, a avantajelor și dezavantajelor
 - c. distribuirea bunurilor, obligațiilor și avantajelor în funcție de merit
 - d. respectarea și aplicarea corectă a legilor și înfăptuirea justiției
7. Problematika filosofiei politice vizează:
 - a. raportul dintre individ și stat
 - b. aspectele care țin de moralitatea actelor/acțiunilor umane
 - c. sursele prin intermediul cărora omul poate cunoaște
 - d. raportul identitate - alteritate

8. Pentru J. St. Mill, moralitatea presupune:
- acțiunile bune, făcute din datorie
 - acțiunile bune, guvernate de principii universale și necesare
 - acțiunile bune, conforme cu virtutea
 - acțiunile bune, în sensul în care se dovedesc folositoare
9. Problematika sensului vieții **nu** poate răspunde la întrebarea:
- Care este locul meu în univers?
 - Viața merită să fie trăită?
 - Care este sensul existenței mele?
 - Care sunt sursele care întemeiază cunoașterea autentică?
10. O concepție etatistă privind raportul *individ – stat*, întâlnim în filosofia lui:
- Aristotel
 - J. J. Rousseau
 - B. Pascal
 - J. St. Mill

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *libertății*, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referiri la problematica *libertății*; **4 puncte**
- precizarea unei teze/perspective filosofice despre *libertate*; **4 puncte**
- prezentarea tezei/perspectivei filosofice precizate; **6 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care ați prezentat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană; **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care ați prezentat-o; **6 puncte**
- menționarea unei relații existente între termenii de *libertate* și *lege*. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Destinul creator” al omului îl înțelegem înainte de toate ca o traiectorie spirituală în urmărirea unei statornice ținte care i se refuză. (...) Destinul creator se vădește, prin actele sale, ca o magnific-deficientă împlinire a unei făgăduințe pe care omul și-o face în clipa când devine „om”, și care durează atâta timp cât omul rămâne „om”. (...) Destinul creator al omului a fost declanșat printr-o mutație ontologică ce s-a declarat în el din capul locului. Deficiența însăși a acestui destin poartă pecetea supremului preț, întrucât e mărturia unei finalități transcendente. (A „exista întru mister și pentru revelare” înseamnă calitativ cu totul altceva decât „a exista în lume” pur și simplu).
(Lucian Blaga, *Geneza metaforei și sensul culturii*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale sensului vieții. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *mister* și *revelare*. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Etica aplicată are ca obiect studiul unor probleme morale controversate, al căror caracter moral este unul explicit.

- Menționați trei teme/probleme de etică aplicată. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, relația dintre etica aplicată și problematica drepturilor omului. **4 puncte**